

Ohjaajan opaskirja

Paikkani Pohjolassa

Opintopiirin ohjaajalle

Opintopiirin ohjaajana pidät ryhmän koossa ja ohjaat keskustelua eteenpäin. Sinun ei tarvitse olla alan asiantuntija tai valmistella luentoja. Jos ryhmässä herää kysymyksiä tai esiin tulee asioita, joihin halutaan syventyä, voit jakaa tehtäviä; antaa osallistujien lukea aiheesta ja raportoida seuraavan tapaamisen yhteydessä.

Tässä opaskirjassa esitelty malli on sovitettu opintopiirille, johon kuuluu vähintään kolme tapaamista, joista jokainen kestää kolme 45-minuuttista opintotuntia. Voit kuitenkin käyttää kysymyksiä ja harjoituksia myös lyhyempien koulutusten tai keskustelujen pohjana.

Harjoitusten kesto voi vaihdella ryhmän koosta ja rakenteesta riippuen. On hyvä valmistaa muutama lisäharjoitus tai lisäkysymyksiä, joita voit käyttää, jos ryhmä on nopeasti valmis ja aikaa jää yli – tarvittaessa voit pitää myös pidemmän kahvitauon.

Valmistaudu ennen tapaamisia opinto-oppaasta löytyvien lisämateriaalin ja lukuvinkkien avulla. Julkaisu *Nordperspektiv 2023 – Pohjoisia näkökulmia* antaa lisäideoita kysymyksiin ja keskustelun jatkamiseksi.

Tukea kaivatessasi ole yhteydessä Studieförbundet Vuxenskolorn. Svustolla www.sv.se pääset myös käsiksi digitaalisiin työkaluihin ja löydät lisävinkkejä SV:n tarjonnasta yhdistyksille.

Piirin ohjaajan muistilista:

- ✓ Varaa sopivan suuri tila, joka tarjoaa mahdollisuuden keskustella rauhassa.
- ✓ Lähetä osallistujille tervetuloitovotus ennen ensimmäistä tapaamista.
- ✓ Tarjoa kahvia/teetä ja pientä purtavaa tai pyydä osallistujia ottamaan hedelmiä mukaansa.
- ✓ Luo läsnäololista ja muista palauttaa se SV-osastollesi.
- ✓ Kysele osallistujilta säännöllisesti, miten tapaamiset heidän mielestään sujuvat.
- ✓ Tee kirjallinen tai digitaalinen arviointi viimeisen tapaamisen jälkeen, mallit löytyvät SV:ltä.
- ✓ Ota yhteyttä Föreningen Nordeniin, jos opintopiiri on herättänyt uusia ajatuksia tai ideoita: utveckla@norden.se

Tapaaminen 1 Erätauko-dialogi

Aika: Varaa erätauko-dialogille kaksi tuntia: noin 60 + 60 min tauolla. Loppuosa vie noin 15 minuuttia.

Tavoite: Luoda turvallinen ja rakentava keskustelu ryhmässä, jossa yksi henkilö selkeästi johtaa keskustelua etukäteen valmisteltujen kysymysten avulla. Tässä tapaamisessa osallistujilla on mahdollisuus keskustella turvallisuudesta Pohjoismaissa - tänään ja tulevaisuudessa.

Tarvikkeet: Paperi ja kynä jokaiselle osallistujalle.

Kalustus: Aseta tuolit ympyrään.

Taustatieto: *Erätauko-dialogi* on Suomen itsenäisyyden juhlarahaston eli Sitran kehittämä menetelmä, jonka tavoitteena on, että suomalaisväestöstä tulisi maailman taitavimpia keskustelijoita. Föreningen Norden haluaa levittää tätä konstruktivistista menetelmää Pohjoismaissa. Erätauko-dialogi sopii noin 5–10 osallistujalle. Jos teitä on enemmän, voitte jakautua useampaan ryhmään ja valita lisää keskustelunohjaajia.

Valmistautuminen: Valitse 5 kysymystä etukäteen ja kirjoita ne fläppitaululle tai Power Point -dialle kaikkien nähtäväksi. Ota esiin myös **Erätauko-dialogin säännöt** ja käy ne läpi ennen aloittamista.

Erätauko-dialogin säännöt:

- **Kuuntele muita, älä keskeytä tai käynnistä sivukeskusteluja.**
- **Osallistu siihen, mitä toiset sanovat ja käytä arkikieltä.**
- **Käytä lähtökohtana omia kokemuksiasi.**
- **Puhuttele muita suoraan ja kysy heidän mielipiteitään.**
- **Ole läsnä ja kunnioita muita.**

Näin se toimii:

Lähde siitä, että ohjaat keskustelua. Jos ryhmä on suuri, voitte jakautua pienempiin ryhmiin ja valita useampia ohjaajia – tällöin kuitenkin heidänkin on ehdittävä valmistautua tehtävään.

Aloita harjoitus kertomalla keskustelun säännöistä, aiheesta, josta osallistujat tulevat puhumaan, ja miten aiot jakaa puheenvuorot.

Keskustelunohjaajan tehtävä on varmistaa, että kaikki saavat sanoa jotakin. Yksi tapa on kirjoittaa ylös missä järjestyksessä osallistujat nostavat kätensä saadakseen puheenvuoron. Keskustelunohjaaja saa poiketa järjestyksestä, jos hän esimerkiksi haluaa antaa puheenvuoron jollekin, joka ei ole ehtinyt sanoa paljoa – ohjaaja päättää itse. Seurataksesi kuka on puhunut vain vähän, voit esimerkiksi laittaa muistiinpanoihisi viivan jokaisen osallistujan nimen kohdalle heidän puhuessa: näin näet nopeasti, kuka on puhunut vähiten. Keskustelunohjaajana sinulla on myös vastuu siitä, että keskustelun sääntöjä noudatetaan.

Näin valmistaudut tapaamiseen:

- Valitse viisi kysymystä ”kysymyspankista”. (Ette välttämättä ehdi puhua kaikista, mutta on hyvä olla valmistautunut).
- Kirjoita säännöt kaikkien näkyville.
- Aseta tuolit ympyrään niin, että kaikki näkevät ja kuulevat toisensa.
- Varaa mukaan kyniä ja paperia kaikille osallistujille.

Näin valmistaudut keskusteluun:

- Anna kaikkien osallistujien istuutua.
- Toivota kaikki tervetulleiksi. Selitä rauhallisesti, mitä aihetta keskustelu tulee koskemaan – Turvallisuus tänään ja tulevaisuudessa. Älä paljasta kysymyksiä, vaan kerro aiheesta.
- Käy läpi keskustelun säännöt huolellisesti – on tärkeää, että kaikki ymmärtävät. Kerro myös siitä, että sinä keskustelunohjaajana päätät kuka saa puheenvuoron ja yrität varmistaa, että kaikki saavat puhua yhtä paljon. Se voi myös tarkoittaa sitä, että joudut keskeyttämään jonkun, joka puhuu liian kauan, tai voit poiketa järjestyksestä. Kysy, hyväksyvätkö kaikki osallistujat keskustelusäännöt ja totea, että sovitte noudattavanne niitä. Tämän jälkeen voit mennä eteenpäin ja aloittaa keskustelun.
- Aloita esittämällä kysymys, jonka valitsit kysymyspankista, ja anna osallistujien nostaa kätensä pystyyn puheenvuoropyynnön merkiksi. Jos kukaan ei nosta kättään, voit kehottaa yhtä osallistujista puhumaan ja jakamaan omia ajatuksiaan.
- Ohjaa keskustelua niin hyvin kuin pystyt esittämällä jatkokysymyksiä. Keskity esittämään kysymyksiä, jotka alkavat sanalla ”miten” – ei ”miksi”. Tavoitteena on saada esiin yksilöiden henkilökohtaisia kokemuksia. Hyvä kysymys voi olla esimerkiksi ”Kun xx sanoo näin, millaisia ajatuksia se teissä muissa herättää?”. On hyvä ohjata keskustelua jatkokysymyksien avulla tai jakaa omia ajatuksia aiheesta, mutta jätä myös tilaa osallistujien keskustelulle toistensa kanssa: esille voi nousta mielenkiintoisia näkökulmia.
- Anna ohjeita keskustelun aikana: seuraa ajankulkua ja yritä antaa kaikille pääkysymyksillesi suunnilleen yhtä paljon aikaa. Jos jokin kysymys vie enemmän aikaa kuin toinen, voit myös ohjata keskustelua takaisin aiempaan kysymykseen.
- Päätä keskustelu antamalla osallistujien pohtia seuraavaa kysymystä: ”Mitä näkökulmia otat tästä keskustelusta mukaasi?”
- Kiitä kaikkia osallistumisesta ja ajatustensa jakamisesta

Kysymyspankki *Turvallisuus*

1. Mitä turvallisuus tarkoittaa sinulle?
2. Kuvaile tilanteita, joissa tunnet olosi turvalliseksi ja mieti, miksi tunnet turvallisuutta juuri näissä tilanteissa. Mitkä seikat siihen vaikuttavat?
3. Mitä voit itse tehdä luodaksesi turvaa elämääsi?
4. Miten rakennamme yhteiskunnan, joka on turvallinen ja tuntuu turvalliselta kaikilla osa-alueilla?

5. Kenen tulisi tehdä aloite turvallisen yhteiskunnan kehittämiseksi? Voitko itse vaikuttaa jotenkin?

Kysymyspankki *Demokratia ja osallisuus*

1. Oletko joskus tuntenut, ettei mielipidettäsi otettu huomioon sellaisissa kysymyksissä, jotka koskivat sinua tai yhteiskuntaasi? Voitko antaa esimerkin?
2. Onko sinulla kokemuksia osallisuuden tunteesta; siitä, että mielipiteesi on vaikuttanut johonkin?
3. Otammeko demokratian itsestäänselvyytenä?
4. Onko yhteiskunnassamme tarpeeksi osaamista demokratian vaalimiseksi?
5. Tuleeko mieleesi tilanne, jossa näit positiivisen muutoksen yhteiskunnassasi seurauksena omasta osallistumisestasi? Mitä tunsit silloin?
6. Mitkä aiheet ovat sinulle intohimokysymyksiä, ja miten uskot voivasi myötävaikuttaa niiden käsittelyyn demokratian piirissä?
7. Tarkoittaako sana *luottamus* samaa kaikille vai onko siinä eroja?
8. Tuleeko mieleesi esikuva tai mentori, joka on inspiroinut sinua osallistumaan yhteiskunnallisiin asioihin? Minkälaisia ominaisuuksia tai toimintatapoja heillä on, jotka motivoivat sinua?
9. Millaisena näet ihanteellisen demokraattisen yhteiskunnan, jossa haluaisit elää? Minkälaisia muutoksia tai parannuksia haluaisit nähdä?
10. Oletko joskus osallistunut ryhmä- tai yhteiskunnalliseen projektiin, jossa työskenneltiin ja tehtiin päätöksiä yhdessä? Miltä tuntui osallistua kollektiiviseen työhön?
11. Mikä on osallistumisemme merkitys demokratiassa? Mikä on vastuuni yksilötasolla?
12. Mitkä ovat yhteiskunnan edustajien, poliitikkojen, yritysten ja yhdistysten vastuut?
13. Minkälaisia näkökulmia otat keskustelustamme mukaasi? Oletko oppinut jotain uutta?
14. Minkälainen esikuva haluaisit olla tuleville sukupolville?

Käsikirjoitusehdotus keskustelunohjaajalle

Tervetuloa dialogiin. Tämän keskustelun tavoitteena on oppia kuuntelemaan toisiamme ja antamaan tilaa toisillemme. Meidän aiheemme tänään on turvallisuus Pohjolassa – tänään ja tulevaisuudessa.

Tämä keskustelumenetelmä luo edellytykset rakentavalle ja tasa-arvoiselle keskustelulle. Tavoitteena on ymmärtää toisiamme myös silloin, kun mielipiteemme eroavat. Parhaassa tapauksessa saatte oivalluksia ja näkökulmia, joita ette ole aiemmin pohtineet. Tärkeintä ei ole argumentoida oman mielipiteensä puolesta, vaan antaa tilaa erilaisille kokemuksille, tunteille ja ajatuksille. Tavoitteenamme on luoda dialogi, jossa jokainen saa mahdollisuuden sanoa, mitä hän tuntee ja ajattelee aiheestamme.

Nyt on siis tärkeää päästää irti tavallisista keskustelutavoista ja yrittää olla ajattelematta, mitä aikoo sanoa seuraavaksi, ja sen sijaan keskittyä kuuntelemaan, mitä toiset sanovat. Yksi kerrallaan saa puheenvuoron, ja muiden puhuessa ei kukaan saa keskeyttää. Jos et halua

sanoa vuorollasi mitään, voit ohittaa kysymyksen. Jos et ole vielä saanut puheenvuoroa, mutta sinulla on kysymys tai ajatus, jonka haluat nostaa esiin, voit kirjoittaa sen paperillesi ettet unohda sitä. Toivon, että tämä keskustelu antaa sinulle uusia käsityksiä siitä, mikä on tärkeää muille ja syvemmän ymmärryksen siitä, mikä on tärkeää sinulle: kun puhumme omista kokemuksistamme, tunteistamme ja ajatuksistamme, on tärkeää, että jokainen tulee mukaan keskusteluun omana itsenään.

Toimin keskustelunohjaajana ja varmistan, että kaikki saavat mahdollisuuden puhua. Vastaan myös siitä, että keskustelun sääntöjä noudatetaan. Tässä ovat säännöt (käy läpi säännöt). Hyväksyvätkö kaikki nämä säännöt?

No niin, tämän päivän aiheena meillä on turvallisuus Pohjolassa – tänään ja tulevaisuudessa.

Aloitetaan. Sano nimesi (jos ette vielä tunne toisianne) ja kuvaile yhdellä tai kahdella sanalla, mitä mieleesi tulee kuullessasi sanan "turvallisuus". Ei ole olemassa oikeita tai väriä vastauksia.

Nyt on aika keskustella koko ryhmän kesken.

Kirjoita ylös valitsemasi kysymykset niin, että kaikki näkevät ne.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.

Loppuosa:

Valitettavasti aikamme on lopussa. Kiitos kaikille osallistumisesta ja siitä, että kerroitte kokemuksistanne ja näkemyksistänne. Lopuksi pyydän teitä jakautumaan 2-3 hengen pienryhmiin (osallistujien määrästä riippuen) ja keskustelemaan kysymyksestä:

- Mitä ajatuksia ja minkälaisia näkemyksiä otat keskustelustamme mukaasi?

Nyt kaikki saavat jakaa ajatuksiaan isossa ryhmässä viimeisen kerran. Pyydä osallistujia kirjoittamaan ajatuksiaan opinto-oppaan sivulle 6 ja ottamaan mukaansa ensi kerralla.

Päätä tapaaminen puhumalla sivun 7 asioista ja varmista, että kaikki tietävät missä ja milloin tapaatte seuraavan kerran. Sovi ryhmän kanssa, miten he haluavat valmistautua seuraavaan tapaamiseen - lukea tekstin vai katsoa elokuvan? Linkit löytyvät oppaan sivulta 7, *Ennen tapaamista 2* -otsikon alta.

Kiitä kaikkia osallistumisesta ja pyydä auttamaan huoneen järjestämisessä.

Tapaaminen 2 Tulevaisuuden kohtaamispaikat

Aika: Varaa 30 minuuttia aloitukseen, 90 minuuttia työskentelyyn ryhmissä ja 15 minuuttia loppuosaan. Pidä myös sopivan pituisia taukoja.

Tavoite: Tehdä luovaa työtä liittyen tulevaisuuden kohtaamispaikkoihin.

Tarvikkeet: Kynä ja paperi jokaiselle osallistujalle. Voit ottaa mukaan väriliituja, tusseja, tarroja ja paperiarkkeja kuten leikattavia kuvia tai muuta materiaalia kollaasien tekemiseen. Jos osallistujat haluavat tehdä esityksensä digitaalisessa muodossa, he tarvitsevat kukin oman tietokoneen.

Kalustus: Muutama pöytä ja tuoleja niiden ympärillä.

Ennen tapaamista:

Valmistaudu ottamalla esiin edellisen tapaamisen muistiinpanot ja tee lyhyt yhteenveto siitä, mitä te teitte viimeksi.

Toivota osallistujat tervetulleiksi ja aloita kierroksella, jossa jokainen nostaa esiin ajatuksia ja mahdollisia kysymyksiä edelliseltä tapaamiselta. Esimerkkejä kysymyksistä löytyy oppaan sivulta 8:

- Ajatuksia, jotka ovat heränneet edellisen tapaamisen jälkeen
- Pohdintoja esimerkiksi julkaisusta *Pohjoisia näkökulmia – Nordperspektiv*, aiheesta *turvallisuus Pohjolassa – tänään ja tulevaisuudessa*
- Tämän parissa haluaisin, että *Föreningen Norden* työskentelisi tulevaisuudessa
- Henkilö/henkilöt, jotka haluaisin ottaa mukaan tähän työhön

Föreningen Norden ja tulevaisuuden kohtaamispaikat

Kerro päivän aiheesta "Tulevaisuuden kohtaamispaikat" ja työn tavoite.

Suurten muutosten aikana kohdataan uudenlaisia haasteita sekä arkielämässä että yhteiskunnassa. Viime vuosina Pohjoismaat ovat muun maailman tavoin joutuneet ottamaan kantaa laajoihin muutoksiin. Suljettujen rajojen, pandemian, sotien ja levottomuuksien, taloudellisten haasteiden ja äärimmäisten sääilmiöiden kaltaiset koettelemukset ovat vaikuttaneet ihmisten arkeen sekä suorasti että epäsuorasti.

- Mutta miten nämä haasteet vaikuttavat meihin ihmisinä?
- Ja mitä tapahtuu, jos tiloja ja kohtaamispaikkoja, joissa ihmiset voivat tavata, keskustella, pohtia, oppia ja ymmärtää toisiaan ei ole?

Kerro, että tämän tapaamisen tarkoitus on se, että osallistujat saavat mahdollisuuden jakaa visioita ja konkreettisia ehdotuksia siitä, miltä uusi fyysinen kohtaamispaikka heidän asuinalueellaan voisi näyttää. Jakamalla omia ideoita jokainen osallistuu isoon keräysprojektiin, joka liittyy aiheeseen "Tulevaisuuden kohtaamispaikka" Pohjoismaissa.

Osa kerätystä aineistosta tulee osaksi *Pohjoisia näkökulmia - Nordperspektiv* -julkaisua, joka nostaa esiin ajankohtaisia, yhteiskunnallisia kysymyksiä Pohjoismaissa. Julkaisu toimitetaan

päättäjille alueellisella, kansallisella ja pohjoismaisella tasolla ja on yksi tapa nostaa esiin useampia ääniä koskien yhteistä tulevaisuuttamme Pohjoismaissa.

Tulevaisuuden kohtaamispaikka on saanut alkunsa Pohjoismaiden ministerineuvoston toimintasuunnitelmassa ”Visio 2030”. Vision ovat hyväksyneet Pohjoismaiden hallitukset, ja sen tavoitteena on, että Pohjoismaista tulee maailman kestävin ja integroitunein alue vuoteen 2030 mennessä. Jotta hallitusten visio toteutuisi tarvitaan ihmisten osallistumista ja heidän näkemyksiään siitä, miltä tulevaisuus voisi näyttää. Tämän takia Föreningen Norden kerää ideoita eri ikäisiltä ihmisiltä Pohjoismaissa.

Tulevaisuuden kohtaamispaikat – Näin se toimii:

Koko harjoitus vie noin 90 minuuttia ryhmän koosta ja muodosta riippuen. Pidä lyhyitä taukoja tarpeen mukaan.

Aloita jakamalla osallistujat sopiviin ryhmiin ja sovi aika uudelleen kokoontumiselle. Muista pitää myös hieman pidempi kahvitauko.

Lue ääneen Föreningen Nordenin kehittämä skenaario ja näytä juliste opinto-oppaan sivulta 10.

Skenaario:

”Eräänä iltapäivänä matkalla ystävän luokse näet julisteen, joka herättää kiinnostuksesi. Julisteessa kerrotaan kilpailusta, jonka tarkoituksena on keksiä uusia tapoja saada ihmiset kohtaamaan toisiaan ja keskustelemaan. Julisteessa lukee:

Tule mukaan kehittämään tulevaisuuden kohtaamispaikkaa!

Jos saisitte toimitilan ilmaiseksi vuorokauden ympäri vuoden ajan, miten täyttäisitte sen? Meillä on useita toimitiloja, jotka odottavat muuttumistaan kutsuviksi kohtaamispaikoiksi, joissa ihmiset voivat kohdata toisiaan uusilla tavoilla.

Etsimme ihmisiä kehittämään ja testaamaan hanketta yhdessä toimitiloistamme. Onko teillä kiinnostava idea, jota ei ole vielä kokeiltu? Tiedättekö kenties, mikä toimii ja mitä pitäisi tehdä enemmän? Onko olemassa digitaalisia kohtaamispaikkoja, joista voisi tehdä fyysisiä?

Ideanne voi olla yritys, yhteisötoimintaa, yhteinen olohuone tai jotain aivan muuta – te päätätte.

Kaikenlaiset ideat ovat tervetulleita, odotamme teidän hakemuksianne innolla!”

Käy läpi nämä 5 vaihetta ja näytä, mistä ne löytyvät opinto-oppaan sivulla 11.

Ohjeet: Tulevaisuuden kohtaamispaikka

Tehtävänä on kuvailla ideaanne uudesta kohtaamispaikasta. Käykää läpi 5 vaihetta:

1. Muotoilkaa idea vastaamalla kolmeen pääkysymykseen
2. Antakaa kohtaamispaikalle nimi
3. Tehkää kohtaamispaikalle logo (valitsemallanne tavalla!)
4. Esitelkää kohtaamispaikkanne
5. Lähettäkää ideaanne

Tulevaisuuden kohtaamispaikat, tee näin:

Kerro osallistujille, että kohtaamispaikkojen ideoinnissa ei ole oikeita tai vääriä vastauksia. Pyydä ryhmiä kiinnittämään huomiota siihen, että jokainen saa puhua ja että kaikkien ideoita kuunnellaan. Pienryhmät työskentelevät itsenäisesti ja seuraavat opinto-oppaan sivujen 11-17 ohjeita. Ohjaajana voit seurata, mitä osallistujat tekevät – kysymysten avulla voit auttaa viemään prosessia eteenpäin. Seuraa myös ajankulkua niin, että kaikki ryhmät ehtivät käydä kaikki kohdat läpi.

Loppuosa:

Kokoontukaa kaikki samaan huoneeseen. Anna pienryhmien kertoa töistään toisilleen ja näyttää esitelmänsä. Varaa aikaa jatkokysymyksille.

Varmista, että kaikki ryhmät olivat valmiita, ja jos eivät, kuka tekee esityksen loppuun ja lähettää sähköpostitse.

Kysy ryhmältä, onko tapaamisen aikana tullut esiin joitakin kysymyksiä tai aiheita, joita halutaan käsitellä. Jos on, sopikaa kuka on tästä vastuussa ja miten se tulee tapahtumaan.

Kerro seuraavaan tapaamiseen valmistautumisesta ja vinkeistä, jotka löytyvät sivulta 17. Kerro myös, että ensi kerralla tulette kirjoittamaan, jotta osallistujat voivat ottaa mukaan kyniä ja paperia tai läppäriä.

Tapaaminen 3

Kirjoituspaja – Paikkani Pohjolassa

Aika: 20 minuuttia aloitukseen, 90 minuuttia kirjoittamiseen ja 25 minuuttia loppuosaan. Pidä myös sopivan pituisia taukoja.

Tarvikkeet: Osallistujilla saa olla mukana omat läppärit: voit jakaa kyniä ja papereita niille, jotka haluavat kirjoittaa käsin.

Kalustus: Kaikki saavat istua ympäri huonetta niin, että jokainen osallistuja saa oman rauhan.

Aloitus:

Toivota osallistujat tervetulleiksi ja tee lyhyt yhteenveto siitä, mitä teitte viimeksi.

Aloita kierroksella, jossa jokainen saa tilaa puhua. Esimerkkikysymykset löytyvät opintooppaan sivulta 18.

- ✓ Ajatuksia edellisestä tapaamisesta
- ✓ Ajankohtaisia, opintopiirin aiheeseen liittyviä tapahtumia ympäristössä
- ✓ Omia ajatuksia ennen tekstin kirjoittamista

Näin se toimii:

Kerro osallistujille, kuinka heidän tekstinsä tulevat mukaan laajempaan keräysprojektiin, jossa käsitellään ihmisten arkea sekä heidän ajatuksiaan elämästä ja tulevaisuudesta Pohjoismaissa. Eri opintopiirien ideat kootaan yhteen tekstiin *Nordiska berättelser – Pohjoismaiset tarinat*.

Osa teksteistä otetaan myös mukaan julkaisuun *Nordperspektiv – Pohjoisia näkökulmia*, joka on Föreningen Nordenin jokavuotinen julkaisu. Julkaisu toimitetaan päättäjille alueellisella, kansallisella ja pohjoismaisella tasolla: tämä on yksi tapa nostaa esiin useampia ääniä koskien meidän yhteistä tulevaisuuttamme Pohjoismaissa.

Ihmisten kokemusten ja ajatusten keräämistyö on saanut alkunsa Pohjoismaiden ministerineuvoston toimintasuunnitelmassa "Visio 2030". Vision ovat hyväksyneet Pohjoismaiden hallitukset, ja sen tavoitteena on, että Pohjoismaista tulee maailman kestävin ja integroitunein alue vuonna 2030. Hallituksen vision toteutumiseksi tarvitaan ihmisten osallistumista ja heidän ideoitaan siitä, miltä Pohjolan pitäisi näyttää – tänään ja tulevaisuudessa. Tämän vuoksi Föreningen Norden kerää ideoita eri-ikäisiltä ihmisiltä Pohjoismaissa.

Ohjeet kirjoituspajaa varten:

Kerro osallistujille, miten tehtävä toteutetaan. Ohjeet löytyvät myös opinto-oppaasta.

Laajuus: Vähintään yksi, ja enintään kaksi A4-sivua, fonttikoko 12.

Kuvat: Ota kuva paikasta, kokemuksesta, tunteesta tai ajatuksesta jonka jaat tekstissäsi.

Lähetä ideasi osoitteeseen: utveckla@norden.se

Kirjoituspaja, tee näin:

- ✓ Kysy osallistujilta, haluavatko he työskennellä itsenäisesti vai pareittain.
- ✓ Anna osallistujien valita aihe:
  1. Tämä tekee asuinpaikastani uniikin.
  2. Tällaista on elää asuinalueellani tänään.
  3. Mielestäni tärkeintä tulevaisuuden Pohjolassa on...

Anna osallistujien työskennellä rauhassa; kiinnitä huomiota siihen, ovatko he tottuneita kirjoittajia vai tarvitsevatko he apua jäsentämisessä. Ehdotuksia löytyy opinto-oppaasta.

- ✓ Varaa kirjoittamiseen 60 minuuttia. Jos joku on valmis aiemmin, voi hän pitää pidemmän kahvitauon.
- ✓ Kierrä huoneessa ja pidä silmällä jos joku on jumissa ja haluaa pallorella ajatuksia kanssasi.
- ✓ Huomauta, että nyt on mennyt 60 minuuttia ja pyydä osallistujia lukemaan, täydentämään ja viimeistelemään tekstinsä.
- ✓ Pyydä lisäämään kuva, piirros tai valokuva, jos he haluavat.
- ✓ Lähetä tekstit osoitteeseen utveckla@norden.se

Loppuosaa:

Kokoontukaa kaikki samaan huoneeseen. Anna osallistujien lukea omat tekstinsä toisilleen ääneen, jos he haluavat.

Tee yhteenveto siitä, mitä olette tehneet kolmen tapaamisen aikana; ota esiin muistiinpanot tai esitelmät edellisiltä tapaamisilta. Tee ryhmässä kierros ja anna osallistujien kirjoittaa itsenäisesti sivulle 21, ennen kuin keskustellette yhdessä:

- ✓ Otan mukaan opintopiiristä...
- ✓ Tämän parissa haluaisin työskennellä myös tulevaisuudessa...

Halutessasi voit antaa osallistujien katsoa ehdotuksia lisätapaamisista, jotka löytyvät opinto-oppaan lopusta. Jos haluatte tavata jatkossa tai työskennellä yhdessä toisella tavalla, voi olla hyvä valita yksi tai kaksi henkilöä, jotka vastaavat lisätapaamisista.

Päätä tapaaminen tekemällä kirjallinen tai digitaalinen arviointi. Kaikista yksinkertaisin muoto on antaa osallistujien listata, mikä tapaamisissanne oli hyvää ja mikä vähemmän hyvää. Löydät valmiita arviointilomakkeita SV-osastoltasi.

Varmista, että kaikki osallistujat ovat lähettäneet esityksensä ja tekstinsä osoitteeseen utveckla@norden.se

Lopuksi on hyvä kiittää kaikkia osallistumisesta ja sanoa hei hei. Hyvää työtä!